

Teekond paremasse tulevikku

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Moskva sõitva delegatsiooni pidulik sõit Tallinnast Moskvasse

Ärasõit Tallinnast

Esmaspäeva, 29. juuli hommikul kell 9.10 minutilise väljaku Tallinnast erirongil Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Riigivolikogu delegatsioon, et sõita Moskvasse, kus üle antakse Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidu Ülemnõukogule Riigivolikogu deklaratsioon Nõukogude Liiduga ühinemiseks. Delegatsiooni ärasaatmine Tallinna raudteejaamas toimus väga südameka ja pidulikult Tallinna tööliskonna esindajate, sõjaväe ja RO rühmade ning suurte rahvahulkade poolt, kes olid kogunenud jaama ja jaama ette.

Delegatsiooni juhiks on Pääsminister Presidendi kohustes J. Vares-Barbarus, esimeseks asetäitjaks Eestimaa Kommunistliku Partei keskkomitee sekretär J. Lauristin, teiseks asetäitjaks Sotsiaalminister N. Ruus, sekretäriks Nadežda Tihhanova ja liikmeiks G. Abels, välisminister N. Andresen, Valli-Moonika Haldre, A. Janson, M. Järna, H. P. Keerdo, A. Kiideldmaa, R. Liiv, A. Mui, J. Oinas, A. Põlts, M. Sõtsik, G. Taalmann, Juliana Telman, J. Uustalu, L. Valt ja J. Anilane. Ajakirjanikena sõitsid delegatsiooni kaasa V. Telling, D. Kuzmin ja A. Jakobson.

Teel Moskvasse olid erirongil Eesti territooriumil ettenähtud peatused Tapal, Rakveres, Kiviõlis ja Narvas, kus pidid delegatsiooni tervitama kohalikkude töölise esindajad ja vastama tervitustele delegatsiooni liikmed. Nõukogude Liidu territooriumil olid ette nähtud sõnavõttud — Kingiseppas N. Ruus poolt eesti keeles ja M. Sõtsiku poolt vene keeles. Järgmistel peatusel pidid kõnelema A. Janson, H. P. Keerdo ja N. Tihhanova ja Leningradis ja Moskvast J. Vares ja J. Lauristin.

Moskvas NSVL Ülemnõukogu presiidiumile antakse üle deklaratsioon Eesti astumisest NSV Liitu.

NSVL Ülemnõukogu esinevad sõnavõttuga konstitutsiooni küsimuse kohta aruanud J. Lauristin ja G. Abels, M. Järna, N. Ruus ja N. Tihhanova.

Delegatsiooni ärasõidu puhul oli jaamahoone ehitatud riigi- ja NSV Liidu lippudega. Juba kell pool 9 perroonile kogunesid RO saajamehed aual-verühm oma orkestriga ja rühm sõjaväelasi Kalevi malevast garnisoni orkestri saatel. Perrooni ees seisis erirong ette andi vedur, mis oli kaunistatud tamme lehtedest vanikutega ja värske kaaskedega. Samuti oli kaski asetatud kõigi vagunite sissekäikude kõrvale. Veduri eesotsas nähti kahe punase lipu vahel Stalini pilti, kuna külgedele olid asetatud punased plakatkaardid ja nende alla Molotovi ja Zdanovi suured portreed. Punastel kangastel oli lugeda eesti ja vene keeles: „Vabastatud Eesti tervitab võitmatu Nõukogude Liitu“.

Mõni minut pärast kella 9 jõudis jaamadesse ka suur Tallinna tööliskonna esindajate rongikäik. Siin oli töölisi — naised ja mehi — kümneskonnas rühmituses, pärimisel „Rauaniidist“ ja „Ilmarisest“. Punase lipu järele rongikäigus kanti üle kümne loosungplakati, millel leidisid järgmised plakatid: „Saadame tervitust selsimees Stalini!“; „Elagu Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik!“, „Elagu Eestimaa Kompartei!“. Nii tööliskonna esindajad, RO meeskond kui ka sõjaväe esindus rüüsesid koos erirongi kohale. Jaamadesse platsile kogunes mitmetuhandepäälise rahvahulk. Sõjaväelastest olid veel kohal kõik Tallinna garnisoni sõjaväelaste komiteede esimehed, sõjavägede juhataja kindral-major Jonson, sõjaminister kindral-major Rotberg, sõjavägede staabiülema, garnisoniülema, linna komandant ja rohkesti juhtivaid ohvitseri kõigist garnisoni väeasest.

Varest saabusid jaama ka ärasõitva delegatsiooni liikmed. Pääsministrit tervitati aplausi ja marsiga. Kõigile ärasõitjatele annetati suured kimbud punaseid lilli. Saatmas olid päälle delegatsiooni liikmete omaste kõik Vabariigi Valitsuse liikmed, Nõukogude Liidu täievoliline esindaja V. Botkarev ühes saatkonna personaliga, Kompartei juhtivad tegelased, Eesti Ametiühingute Keskliidu esimees A. Aben ühes oma kaastöölisega, vanu üldtuntud tööliskonna tegelasi ja ministeeriumide ametnikke.

Mõned minutid enne rongi väljumist toolile tõusis Eesti Ametiühingute Keskliidu esimees A. Aben, kes pöördus ärasõitjate poole järgmisel kõnega: „Seltsimehed! Kaaskodanikud! Täna, praegu lahkuva rongiga alustab ajaloolist teekonda Eesti Riigivolikogu delegatsioon Moskvasse, et esitada Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Ülemnõukogule Eesti rahva palvet meie noore Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi vastuvõtmiseks võitmatu Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu rahvaste ühisesse perre.

Eesti rahvas on purustanud surve ja õigluse režiimi. Eesti rahvas on alustanud uut, vaba Eesti ülesehitamist.

Oma hääletamisega on Eesti rahvas näidanud, et ta tahab maksma panna kindla, tiheda ja purustamatu liidu Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ja Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu vahel.

Eesti rahvas Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi astumisega Nõukogude Liidu koosseisu vennaliku pere üheõigusliku liikmena omandab laialised võimalused oma majandusliku ja kultuurilise olukorra parandamiseks. Enne kõike Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi liitumine võimsa Nõukogude Liiduga kindlustab meie maale ja rahvale kindlustunde ja tagab meile täieliku rahu.

Tallinna töötava rahva nimel soovin delegatsiooni täielikku edu ja palun edasi anda palavamad tervitused Nõukogude Liidu Valitsuse juhile ja stalinliku välispoliitika targale teostajale Molotovi. Palavamaid tervitust palun edasi anda samuti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu rahvaste ja maailma töörahva suurele juhile Stalini.

Elagu Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik!
Elagu võimsa Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit!

J. Lauristin vastas A. Abenile alljärgneva kõnega.

Tema sõnavõttu katkestati kestvate ovatsioonidega.

„Seltsimehed! Tervitan ja tänan Teid delegatsiooni nimel ja soovin Teile kui Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi kodanikele õnn selle suure võidu puhul, mida oleme saavutanud sõjaprovo-kaatorite ja taguruse üle. Võrdlemisi lühikeses ajaga oleme suutnud purustada töörahva rõhujate kantsid, heisata oma lippu ja maksma panna nõukogude võimu meie kodumaal. Kuid seltsimehed, meil tuleb edasi võidelda, Meie oleme murdnud vaenlase jõu, meie oleme võtnud kurnajatelt vabrikud, pangahärradelt pangad, kuid meie võime kindlad olla, et need pangad ja vabrikud müüa käigus ei seisa, kui meie ise kõige otsustavamalt asjast kinni ei haara, oma järelevalvet ei teosta. Meie nõudime valimistel tihedat liitu Sotsialistliku Nõukogude Liiduga. Riigivolikogu otsustas selle rahva tahte teostamiseks asuda. Riigivolikogu töötas selle otsuse välja ja saatis meid NSVL päälinna seda otsust Ülemnõukogule üle andma. Meie loodame, et meie palve tähelepanu leiab. Meie tahame ühes teiste SNVLi rahvastega ühes sammuda vastu paremale tulevikule. Meie tahame, et meie vabrikute korstnad täie jõuga suitsema hakkaksid, et meie põllud lohkama lõhkisid, meie teadus ja kultuur edenema hakkaks, nagu see Nõukogude Liidus sünnib. Meie anname edasi Stalini poliitika targale teostajale Molotovi ja N. Liidu ja maailma töörahva suurele juhile Stalinile palavamad tervitused. Elagu Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik! Elagu Sotsialistlik Nõukogude Vabariikide Liit! Elagu Kommunistlik Partei! Elagu suur rahvaste juht ja õpetaja Stalini!“

Kõne järele mängiti kahe orkestri poolt Internatsionaali, mida kogu saatet rahvas kaasa laulis. Järgnesid südamlikud käepigistused ärasõitjale ja viimased tervitused. Punkt kell 9.10 minutit rong hakkas aeglaselt liikuma Internatsionaali helide saatel. Kogu ärasaatmise sündmustik filmiti. Selle järele pöördusid tööliskonna esindajad, RO ja sõjaväelaste rühmad orkestrite saatel linna tagasi.

Läbisõit Kiviõlist

Delegatsiooni rongi saabus Kiviõli jaama toimus sääl ennenägematu vastuvõtt laialdaste masside poolt. Jaama olid kogunenud töölisorganisatsioonid, lasteaia lapsed, töölõrje, RO ja teised organisatsioonid lippude ja loosungitega. Lasteaia lapsed rivistusid üles lilledega. Rongi saabus mängis orkester võimsa tervitusmarsi. Delegatsiooni korraldajad tervitus aplaus. Kiviõli töötava rahva poolt pöördus tervituskõnega delegatsiooni poole H. Kongi, kellele vastas välisminister N. Andresen. Viimase kõne võeti vastu suurte kiiduvaldustega ja korduvaid lauldi orkestri saatel Internatsionaali. Samuti lasti elada delegatsiooni, Vabariigi Valitsust, suurt juhti Stalini, Molotovi ja punaarmee.

Kiviõlis peatus rong 20 minutit. Rongi lahkudes juubeldav rahvahulk lehvitas ja hõiskas isegi veel siis, kui rong oli silmist kadunud. Säärast suurt vaimustust pole Kiviõlis olnud ühegi suursündmuse ajal.

Soe vastuvõtt Narvas

Erarongi Narva jõudes kostsid võimsad Internatsionaali helid perroonilt, mis oli tulvil töötavast rahvast. Delegatsiooni tervitas töötava rahva nimel R. Koppelas eesti keeles ja A. Vellman vene keeles. Delegatsiooni nimel vastas Riigivolikogu ja

delegatsiooni liige Aug. Põks. Sõna võttis veel välisminister N. Andresen vene keeles, kes laskis elada rahvaste juhti sms. Stalini ja teisi N. Liidu juhtivaid isikuid. Kõnesid katkestasid korduvalt marulised aplausid ja Internatsionaal. Rongi lahkudes ei tahtnud hüüded ega käevilped lakata.

Delegatsioon N. Liidu pinnal

Leningrad, (ETA) Kell 2.20. Ajalooline silmapilk. Ületame piiri, mis 22 aastat on kunstlikult eraldanud Eesti ja Nõukogude Liidu rahvaid. Ei ole enam traataeda. Delegatsioon on kogunenud salongvagnisse, tõstetakse klaasid töörahva vaba isamaa ja tema suure juhi Stalini terviseks. Delegaadid on rõõmsad. Neid on vallanud vaimustus. Nad on vabal töörahva maal, kus paistab Stalini konstitutsiooni päike. Kell 16.10 (Moskva aja järgi) läheneme Kingisepa jaamale. Meie ette tõuseb punalippude meri, transpandid eesti- ja venekeelsete päälkirjadega. On palju pioneere oma lippudega. Rahvameri ulatub kaugele jaama taha.

Tervituskooaleku avab Kingisepa ringkonna komitee esimees sms. Elhov, andes päälle tervituste sõna kohalikele kooliõpetajale sms. Petrovile, kes tervitab delegatsiooni kohaliku intelligenti poolt. Seejärele tervitas delegaate punaarmee Kisselev punaarmee poolt. Suure ovatsioonide saatel asus kõnelema Eestimaa Kommunistliku Partei sekretär sms. Ruus. Rahvahulk võttis kõne lõpmata südamekõnega, mitte lõppeda tahvate ovatsioonidega vastu. Ümbruskonna töölise, kolhoosnikkude ja intelligenti esindajad olid juba mitu tundi enne Eesti delegaatide saabumist kogunenud jaama, et tervitada delegaate.

Gatshinas rahvahulk külvab delegaadid üle lilledega. Kl. 18.30. (Moskva aeg) läheneme Leningradile. Kerkib vabrikute korstnast mets, kõrgepingeliinide rägastik. Jaamas võttis aukompanii vastu pääsminister sms. Vares. Jaamast sõideti Uuritski väljakule miitingule. Päälle delegatsiooni tutvustamist rahvale avas miitingu Leningradi linna Nõukogu esimees Matshelev, kes andis sõna tervituseks sms. Kapustinile.

Südamlikud tervitused Leningradis

Kommunistliku Partei linna komitee sekretär Kapustin annab edasi tulise tervituse Eesti rahva väljavallitule linnalt, mis on olnud revolutsiooni häältsik, Leningradlased, ütles Kapustin, võtsid tõelise rõõmuga vastu Eesti Riigivolikogu ajaloolise otsuse nõukogude võimu kehtivaks kuulutamise kohta, Eesti astumise kohta NSVL'i üheõiguslike ja vabade rahvaste sõbralikkude perre. Võtame teid vastu lahtiste kätega. Linn, mis kannab Lenini nime, võtab esimesena endale kohustuse aidata teid uue elu ehitamisel.

Pärast kolmekordselt ordenikanjaja Kirovi tehasel esindaja Vinogradovi ja akadeemik Orbeli esinemist, antakse sõna Eesti delegatsiooni juhile Johannes Varessele. Väljakul kostab aplaus, hurraahüüded, tervitused. Eesti töötav rahvas, ütles Vares, ei katkestanud iial sidemeid vennaliku N. Liiduga. Ainult Stalini konstitutsiooni päikese all, ainult nõukogude rahvaste sõbralikkus peres Eesti võib tõsta oma majandust, oma kultuuri, mis on rahvuslik vormilt ja sotsialistlik sisult. Meie sõitsime siia, et paluda NSVL'i ülemnõukogu, võtta Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik NSVL'i koosseisu. Selles meie näeme oma kodumaa õnne ja õitsengut.

Tormiliste ovatsioonidega võtavad miitingust osavõtjad vastu selle osa Varesse kõnest, milles ta jutustab Eesti uue valitsuse esimestest sammudest. Me saavutasime võidu — ütles Vares lõpmus — tänu meie sõprusele NSVL'iga, tänu punaarmee võimsusele, tänu nõukogude valitsuse geniaalsele rahupoliitikale. Nüüd vaatame meie rahvas julgelt ja rõõmsalt tulevikku! Võimas hurra kõjab väljakult, kui sms Vares hüüab elagu vabastatud Eesti rahva auks, Lenini linna, sotsialistliku sõbra Zhdanovi auks, nõukogude valitsusjuhi Molotovi auks, kogu maailma töötavate rahvaste juhi suure Stalini auks.

Viimasena esineb Eestimaa Kommunistliku Partei keskkomitee sekretär Lauristin. Meie rahvas on palju kannatanud — ütles ta. Nüüd on saabunud vabanemise tund ja me võime koos NSVL'i rahvastega ehitada uut õnneliku elu.

Miiting on lõppenud. Orkester mängib Internatsionaali. Sellega ühinevad tuhanded häälled, laulavad delegaadid, laulavad ka leningradlased, kes on tulnud vastu võtma kalleid külalisi.

Hävitati Briti traaler

London, 30. juulil. Reuter. Briti admiraliteet teatab, et traaler „Staulton“ on hukunud vaenlase rünnaku tagajärjel.

Teatame oma lugupeetud ostjaskonnale ja ärisõpradele, et

Raadio-Kooperatiiv

asub nüüd uutes ruumides

Lossi tän. nr. 19, telefon 3-33

Teatame lugupeetud ostjaskonnale, et

K-m. „Vako“

asub nüüd uutes ruumides

Lossi tän. nr. 16, telefon 4-26

vastu Krediit Panka.

Teadaanne. Teatan, et

8. jaoskonna tööinspektori

kantselei on üle viidud Turu tän. 7, Viljandis, A-S. „Rotermanni Tehaste“ ruumesse. Tööinspektor.

Kaitseisukorra-järgseid karistustmäärasid

tõstetakse tunduvalt

Siijeminiistri poolt Vabariigi Presidendi ülesannetes anti 29. jup. dekreedina kaitseisukorra seaduse muutmise teadus, mille eesmärgiks on kaitseisukorra-järgsete karistustmäärade tunduvalt tõstmine. Nimelt antakse siijeminiistriile õigus tehtima panna karistustena vangimaja mitte üle 3 aasta või aresti mitte üle 6 kuu või rahaträhvi mitte üle 30.000 krooni ühes keelustatustelt fiske teadud.

Registreeritakse uusi liikmeid

Teatavasti moodustati hiljuti Viljandis Eestimaa Kommunistliku Partei Viljandi Osakond, mille liikmeks on senini astunud juba hulgaliselt endisi Kompartei kui ka uusi liikmeid. E. R. Partei Viljandi komitee sekretär registreerib liikmeid iga päev Viljandis, Jakobsoni t. 16 kella 9—12-ni ja kella 3—6-ni.

Ka käib loogne liikmete värbamine Eestimaa Kommunistliku Noorsoo ühingu Viljandi Osakonna Komitees. Eestimaa Kommunistliku Noorsoo ühingu liikmeks on astunud hulgaliselt noori kuni 26 aastani. Ntete liikmete registreerimine toimub endiselt iga päev kella 9—12-ni ja kella 3—6-ni Viljandi Osakonna Komitees, Jakobsoni tän. 16.

Sunniviisil ümberkolitud kodanikud teatagu oma uus aadress linnavalitsusele

Linnavalitsus palub kõiki neid kodanikke, kes vägede majutamise tõttu pidid vabastama korterid ja ümber kolima uutesse korteritesse, teatama viivitamatult linnavalitsusele oma uus asukoht. Neid teateid vajab linnavalitsus kolimise ühenduses olnud kodude tasumiseks.

Maata ja vähese maaga talupoegade maaga varustamine

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi valitsus ja Eestimaa Kommunistliku Partei Reffkomitee otsustasid 30. juulil j. a. moodustada maata ja vähese maaga talupoegade maaga varustamise pääkomitee põllutöministeeriumi juure. Komitee koosseis on järgmine: esimees — põllutöminister M. Jõedär, Eestimaa Kommunistliku Partei Reffkomitee esindaja G. Abels, Eesti Ametiühingute Reffliidu esindaja E. Eijen, komitee liikmed G. Abel ja E. Einberg. Pääkomitee peab oma töö lõpetama 1. septembriks tänaav.

Endised kaitseisid varad Eestimaa Kommunistlikule Parteile

Siijeminiistri poolt Vabariigi Presidendi ülesannetes kirjutati Vabariigi Valitsuse koosseisul alla kaitseisidule liitvõimude jead-luie muutmise seadusele, mille kohajelt kõik kaitseisidule ja tema allorganite ja kaitseisidule poolt sõlmitud lepingutejt teffinud õigused ja tojustused lähevad üle Eestimaa Kommunistlikule Parteile, kes kui Eesti nõukogude korrale üleminefut juhtiv organ neid varafid vajab oma suurte ülesannete täitmisel. Sead-luie senine redakffioon nägi ette kaitseisidule varade ülemineku föja- ja fötfaalministeeriumi valdusse.

Petrooleum vabamüügile

Majandusminiistri määrusega on arwates 1. augustist kaotatud varustuspetrooleumi-faardid ja petrooleum lastafje vabamüügile. Arusaamatuste vältimiseks on mjandus-minister petrooleumile vabamüügil määranud kindla hinna. Nii on petrooleumi hinnaks määratud Tallinnas 23 ja mujal 25 senti liiter.

Töötaval talupojal kustutatakse maksuvõlad

Maksuvõladega poolt on kõigile maksu-inspektoreile jaadetud ringtiri, milles üteldakse muunfas: Riigivolikogu deklaratsiooniga maa kuulutamisejt kogu rahva omanduseks, on otjustatud kustutada töötaval talupojadel kõik maksuvõlad ja administratiivforras pääl pandud trahvid. Selle otjuse täitmiseks efi-algu panen ette peatada nimetatud maksuvõlad ja trahvide sisseandmine. Töötavaks talupojaks tuleb lugeda maaharijat, kes tema pidamisel olevas talundis kõik põllutööd sooritab ise ühes oma perefonna liikmetega. Ajutiste palgaliste töötajadude kaftamine ei muuda sellist maaharijat mittetöötavaks talupojaks.

Tallinna saabus N. Liidu filmiproduutsendi „Lenfilm“ dramaturg Blaustein koos kolme operaatoriga. N. Liidu filmitegelased ületi vastu E. Kultuurifilmi juhtide poolt. Pildil dramaturg Blaustein (valges rüüsi) koos E. Kultuurifilmi juhataja A. Peeliga (paremal) ja produktsioonijuhi E. Kuslapiga (vasakul) kohvik „Kultases“. E. Kuslapi kõrval istub operaator G. Bonets, edasi J. Učitel ja V. Sumkin.

hüüesid, etas järele jättesid. Kõik need, kes
sünnimärgi hoolitsesid talupoegade eest ja kus-
talupoeg on oma maa ja elu täieõigsustiks
parameheks. Meie teadime täieõigustist põl-
lundusnäitustest, mis kujutab Nõukogude talu-
poegade fuuri mõtte. Näitus üllatab meid oma-
latusjega ja ilusate ehitistega. Mehhikaniise-
rimispaviljon oli tõeliselt imede sinna.
Üleliiduline põllumundusnäitus aitas meil teada-
mabariigi põllumundust tõsta teistele taselele,
millest ta sunnagi teel ei ole näinud.

Nende sõnade tõepärasuses ei saa kahelda, eriti, kui näha, millise hoolega kõik töökoja teenistuses olevad isikud oma töödele suhtuvad. Meil oli võimalik tutvuda kõikide riisideärvimisvabrikute tööaladega üksikasjaliselt, alates pesemise- ning lõpetades pakkimisruumidega. Igal alal on püütud läbi viia võimalikult palju tehnilisi uuendusi, seda eriti viimasel ajal. Eriti kõidab tähelepanu moodne puhastusseadeldis, kus tarvitatakse puhastusvahendina bensini. Seadeldis kuiultab endast nappvahadest

Miks hävitab kahjutuli meie metsi

Rea valla kodanike palvete põhjal otsustades vallavolikogu kustutada ehk vähendada nende maksukohuslaste kogukonna- ning teisi makse.

